

VIETNAM BUSINESS FORUM (VBF)
DIỄN ĐÀN DOANH NGHIỆP VIỆT NAM

63 Ly Thai To, Hoan Kiem District, Hanoi
Tel: (84-4) 39342282/ 38247892 Fax: (84-4) 93432289/ 38247898
Email: vbf@ifc.org Website: <http://www.vbf.org.vn>

Diễn đàn Doanh nghiệp – Hà Nội, 1/12/2009

BÁO CÁO TẠI HỘI NGHỊ
CÁC NHÀ TÀI TRỢ CHO VIỆT NAM
Hà Nội, 3/12/2009

Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam họp ngày 1/12/2009 tại Hà Nội tập trung vào thảo luận phương hướng đưa Việt Nam lên một vị thế cao hơn sau khi hồi phục kinh tế, đề xuất các giải pháp giúp Việt Nam giành lại được tốc độ tăng trưởng ấn tượng trước khủng hoảng và thành công trong công cuộc xóa đói giảm nghèo. Diễn đàn đã thu hút sự quan tâm của gần 500 đại biểu đến từ khối doanh nghiệp, các cơ quan chính phủ, các nhà tài trợ và cơ quan thông tin đại chúng.

Thay mặt Chính phủ Việt Nam, Ngài Võ Hồng Phúc, Bộ trưởng Bộ Kế hoạch Đầu tư, kêu gọi cộng đồng doanh nghiệp hợp tác chặt chẽ với chính phủ, đề xuất các giải pháp khả thi để phục hồi kinh tế Việt Nam nhanh chóng, đạt mục tiêu tăng trưởng bền vững, xóa đói giảm nghèo đặt ra trong phiên họp Quốc Hội khóa 6 gần đây.

Các đại biểu tham dự đánh giá cao những hành động ứng phó quyết đoán của chính phủ với khủng hoảng kinh tế toàn cầu. Các giải pháp tỏ ra có hiệu quả trong việc ngăn ngừa sự đình trệ kinh tế kéo dài, giúp bình ổn Việt Nam, đảm bảo an sinh xã hội trong bối cảnh bất ổn kinh tế xảy ra trên toàn cầu.

Trong khi ghi nhận những thành công của các biện pháp ứng phó khủng hoảng nói trên, cộng đồng doanh nghiệp nhấn mạnh sự cấp bách Việt Nam cần làm trong việc chuyển hóa khủng hoảng thành cơ hội thúc đẩy cải cách kinh tế và giảm các rào cản về cạnh tranh nhằm bắt kịp với các nền kinh tế có thu nhập trung bình trên thế giới.

Các vấn đề về cơ cấu lâu dài như phát triển cơ sở hạ tầng, phát triển thị trường tài chính, hội nhập WTO, và nâng cao đào tạo nguồn nhân lực phải được tiếp tục giải quyết nếu Việt Nam mong muốn nâng cao hiệu quả và tối đa hóa tiềm năng tăng trưởng.

Đi đôi với những vấn đề trên, các đại biểu tiếp tục kêu gọi đẩy mạnh các biện pháp phòng chống tham nhũng, cải cách doanh nghiệp nhà nước, cải thiện quan hệ lao động và bãi bỏ những loại giấy phép không cần thiết.

Cộng đồng doanh nghiệp ủng hộ mạnh mẽ sáng kiến của Chính phủ về cải cách các thủ tục hành chính thông qua thực hiện Đề án 30. Các doanh nghiệp đã nhiệt tình tham gia rà soát nhóm 261 thủ tục ưu tiên rà soát đợt đầu và mong sớm được nhìn thấy kết quả. Cam kết của chính phủ trong việc cải thiện môi trường đầu tư sẽ được đo bằng chính những hành động cụ thể của chính phủ trong việc đơn giản hóa hoặc bãi bỏ các thủ tục đã được rà soát nói trên.

Các đại biểu Diễn đàn cũng trình bày một số đề xuất mà chính phủ có thể hỗ trợ doanh nghiệp nhằm nâng cao tính cạnh tranh, bao gồm:

1. Cơ sở Hạ tầng

Cơ sở hạ tầng yếu kém vẫn là một nút cổ chai lớn nhất đối với cả nhà đầu tư trong nước lẫn nước ngoài.

Doanh nghiệp hối thúc chính phủ thiết lập quá trình đơn giản và linh hoạt hơn cho các dự án cơ sở hạ tầng và cảnh báo rằng nếu không cải thiện, tình trạng xuống cấp về cơ sở hạ tầng sẽ cản trở đầu tư nước ngoài và tác động xấu đến sản xuất xuất khẩu. Hàng năm, nhu cầu về điện tăng khoảng 15% và dự kiến đến năm 2025, Việt Nam cần 60 tỷ Đô-la Mỹ đầu tư vào ngành điện. Đầu tư vào viễn thông, cảng biển, hàng không, đường bộ, đường sắt và sân bay dự kiến cần 139 tỷ Đô-la Mỹ trong vòng 5 năm tới. Việc tham gia sâu rộng hơn nữa của khối tư nhân thông qua mô hình Đối tác Công – Tư (PPP) sẽ giúp đáp ứng các yêu cầu về đầu tư vào hạ tầng ở Việt Nam.

Mặc dù có một số thành công ban đầu của mô hình PPP trong một số dự án điện và cảng biển, nói chung việc phát triển PPP ở Việt Nam còn chậm. Để hoạt động PPP đạt hiệu quả hơn, cần phải xây dựng một khung pháp lý minh bạch và chính sách rõ ràng về PPP trong từng lĩnh vực cụ thể của cơ sở hạ tầng, cũng như phát triển một thị trường PPP cạnh tranh cao nhằm nâng cao hiệu quả và giảm giá dịch vụ xuống mức thấp nhất có thể.

Trong khi chờ đợi một khung pháp lý và thể chế phù hợp được thiết lập, cần phát triển các dự án PPP mẫu để chứng tỏ những lợi ích và tiềm năng của mô hình này. Chính phủ có thể xây dựng các tài liệu đấu thầu mẫu nhằm đảm bảo dự án được cơ cấu tốt, thu hút sự quan tâm của nhiều nhà thầu. Các mô hình PPP thành công sau đó có thể được nhân rộng và áp dụng rộng rãi với các dự án tương tự.

2. Thị trường Tài chính

Ngân hàng

Để đảm bảo sự tăng trưởng của ngành Ngân hàng, hỗ trợ các mục tiêu phát triển của Việt Nam, các doanh nghiệp ngân hàng nhấn mạnh tầm quan trọng của việc Ngân hàng Nhà nước giải quyết các vấn đề gây cản trở đối với hiệu quả và sự ổn định của ngành. Một lộ trình hướng tới tương lai cho ngành ngân hàng, giảm bớt các áp lực thị trường thay vì áp dụng các hạn chế hành chính là rất cần thiết. Điều này có thể được thực hiện thông qua việc xây dựng một bộ Luật các Tổ chức Tín dụng minh bạch, phù hợp với các thông lệ quốc tế tốt nhất và tạo điều kiện cho sáng tạo phát triển. Một số lĩnh vực cụ thể của dự thảo luật như phạm vi hoạt động của các tổ chức tín dụng, và hạn mức cấp tín dụng cho một khách hàng nên được cân nhắc tiếp nhằm khuyến khích một hệ thống ngân hàng phát triển mạnh mẽ và ổn định.

Ngoài ra, để nâng cao hiệu quả thị trường và tạo điều kiện cho vay tiêu dùng, chính phủ cần đẩy nhanh việc ban hành các quy định về giao dịch ngoại hối, bãi bỏ trần lãi suất và xây dựng khung pháp lý cho việc thành lập văn phòng thông tin tín dụng tư nhân.

Thị trường Vốn

Bên cạnh những đánh giá tích cực về những bước tiến của thị trường chứng khoán Việt Nam, doanh nghiệp cũng nêu lên một số rào cản ảnh hưởng đến việc phát triển một thị trường vốn ổn định và vững mạnh.

Những đề xuất nhằm tiếp thêm sinh lực cho thị trường trái phiếu là phát triển lộ trình cho trái phiếu lô lớn thông qua việc phát hành các trái phiếu có tính thanh khoản cao và thiết lập cơ quan đánh giá tín nhiệm nhằm tạo điều kiện phát hành trái phiếu doanh

nghiệp. Thị trường cũng sẽ hưởng lợi từ việc cho phép thành lập các quỹ hưu trí và quỹ mở.

Về vai trò của Tổng Công ty Đầu tư Vốn Nhà nước (SCIC), doanh nghiệp đề xuất SCIC cần đóng vai trò là một nhà đầu tư tài chính thực thụ và do đó cũng phải tuân thủ các luật lệ của thị trường chứng khoán giống như các thành viên thị trường khác.

Doanh nghiệp cũng đề xuất áp dụng các tiêu chuẩn kế toán quốc tế, tạo điều kiện định giá tài sản "theo giá thị trường", và cân nhắc hạch toán giá trị thị trường của Quyền Chọn mua Cổ phiếu cho cán bộ công nhân viên như là một chi phí của công ty, nhằm nâng cao tính minh bạch về lợi nhuận và chi phí của công ty.

3. Sản xuất & Phân phối

Đại diện các doanh nghiệp Sản xuất và Phân phối đề nghị việc soạn thảo bộ luật lao động cần linh hoạt và thực tế hơn nếu như Việt Nam muốn duy trì lợi thế về lao động của mình. Cần cân nhắc kỹ lưỡng trước khi đưa thêm các yêu cầu làm tăng chi phí của doanh nghiệp đặc biệt là tại thời điểm vừa ra khỏi khủng hoảng kinh tế toàn cầu hiện nay. Các rào cản quan liêu hành chính cần được dỡ bỏ để đẩy nhanh việc triển khai các cam kết WTO của Việt nam trong lĩnh vực thương mại và phân phối.

Việt Nam có thể bỏ lỡ cơ hội quý báu trong việc nhận hỗ trợ tài chính của Cơ chế Phát triển Sản xuất Sạch (CDM) để phát triển các ngành công nghiệp thân thiện với môi trường. Tệ quan liêu hành chính được chỉ rõ là một trong những cản trở chính trong việc triển khai hiệu quả CDM. Để nhận được sự hỗ trợ của chương trình CDM, các doanh nghiệp Việt Nam cần tham khảo và xin phê duyệt của 18 Bộ ngành khác nhau mà không có thời hạn trả lời rõ ràng. Cơ chế Một cửa với quy định rõ ràng về thời hạn trả lời trong việc phê duyệt dự án chắc chắn sẽ nâng cao hiệu quả của chương trình CDM lên rất nhiều.

4. Các vấn đề khác

Các doanh nghiệp khai thác khoáng sản nêu rõ Luật Khoáng sản sửa đổi cần giải quyết các vấn đề chủ yếu như đảm bảo quyền tiếp tục khai thác phát triển mỏ nhằm đảm bảo sự chuyển nhượng giấy phép và giảm các rủi ro gắn liền với chuyển từ giai đoạn thăm dò sang khai thác phát triển hoạt động dự án mỏ lớn. Dự thảo luật cũng cần đề ra khung pháp lý rõ ràng về chế độ cấp phép và quản lý khai thác. Ngoài ra cần cân nhắc kỹ lưỡng chế độ tài chính đối với ngành khoáng sản vì tỷ lệ thuế cao sẽ làm giảm tính cạnh tranh và không khuyến khích đầu tư vào ngành.

Về du lịch, để định vị du lịch Việt Nam thành một điểm đến nghỉ dưỡng và kinh doanh, Việt nam cần cải thiện quá trình Cấp Thị thực Nhập cảnh tại chỗ, và thiết lập một Hội đồng Tư vấn Du lịch hiệu quả và đầy đủ kinh phí hoạt động với sự tham gia của cả khu vực nhà nước và tư nhân.

5. Kết luận

Các đại biểu Diễn đàn bày tỏ niềm tin về tiềm năng của Việt Nam, với vai trò là quốc gia tiên phong trong khu vực và là điểm đến về đầu tư. Nền kinh tế thế giới đang trải qua nhiều bước thăng trầm, điều quan trọng là tất cả cùng nỗ lực hơn nữa, chung tay xây dựng mối quan hệ đối tác hiệu quả hơn nữa để phục hồi kinh tế và xây dựng môi trường kinh doanh đạt chuẩn quốc tế nhằm tiếp tục duy trì vị thế cạnh tranh và hấp dẫn về đầu tư. Diễn đàn Doanh nghiệp Việt nam vẫn sẽ sẵn sàng và cam kết vai trò của mình trong mối quan hệ đối tác nhà nước – doanh nghiệp, và tự hào hỗ trợ Việt Nam trong thực hiện những mục tiêu phát triển kinh tế xã hội lớn hơn.

- HẾT -